

Bijlage bij plan van aanpak Natuur- en recreatieschap IJsselmonde Voorgestelde maatregelen per werkblok

(zie pagina 3 voor kaart werkblokindeling)

Werkblok 1 – Oosterpark, Donckse Velden, Wevershoek en Sandelingen-Ambacht

Het Oosterpark heeft een behoorlijk aandeel es (20%) die matig tot zwaar is aangetast door essentaksterfte. Andere belangrijke hoofdboomsoorten zijn esdoorn (20%), wilg (15%) en abeel (15%). De dikke bomen langs de waterkant, voornamelijk wilgen en populieren, zijn zeer belangrijk voor de uitstraling van het gebied. Deze bomen beginnen de fase van aftakeling te naderen. Vanwege de slechte staat van de essen (essentaksterfte), is het advies in de eerstvolgende werkgang de focus te leggen op het verjongen van deze opstanden. Daarnaast is het aan te raden een begin te maken met het verjongen van enkele stukken van abelen- en populierenopstanden. Door de aanplant van soorten als eik, linde, iep, zoete kers en haagbeuk, kan worden gewerkt aan meer menging. Ook zou het goed zijn nu al een aantal solitaire bomen aan te planten die op termijn als vervanging kunnen dienen van de dikke wilgen en populieren.

De bosopstanden in de Donckse Velden zijn jong en bestaan vooral uit snelgroeiende soorten. Hier is in deze beheercyclus nog geen beheer nodig.

Wevershoek is een verzameling van landschappelijke beplantingselementen in een kleinschalig recreatiegebied, die zich over het algemeen goed ontwikkelen. Beheer van de bosopstanden is op dit moment niet nodig. Wel is het aan te raden nu enkele bomen in de open ruimtes tussen de bestaande dikkere bomen te planten. De dikkere bomen zijn namelijk populieren en wilgen die een relatief beperkte levensduur hebben. Door nu alvast de opvolgers te planten, wordt voorkomen dat er straks een periode is waar bomen van formaat ontbreken.

Sandelingen-Ambacht bestaat uit jonge bosopstanden, die vrijwel allemaal es als hoofdboomsoort hebben. De essen zijn deels al afgestorven als gevolg van de essentaksterfte en de rest is zwaar aangetast. Gelukkig zijn de meeste opstanden gemengd aangeplant. Het wegvallen van de es kan deels door deze soorten worden opgevangen. Het is echter aan te bevelen in beperkte mate vervangende boomsoorten aan te planten. Aangezien het kleine horsten en smalle stroken betreft en de verruiging erg mee lijkt te vallen, kan in de komende werkgang als dit aan de beurt is worden gekozen voor onderplanten met schaduwboomsoorten.

Werkblok 2 – Zuidelijk Randpark

Van de oppervlakte bos in het Zuidelijk Randpark heeft 26% es als hoofdboomsoort. Deze is matig tot zwaar aangetast door essentaksterfte. Andere belangrijke hoofdboomsoorten zijn populier (17%), zwarte els (17%), wilg (14%) en eik (8%). Het voorstel is het beheer op korte termijn vooral te richten op de aanpak van de essentaksterfte en het dunnen van de populierenopstanden. Deels is al begonnen met het omvormen van de essenopstanden en het advies is dit voort te zetten. Omdat natuurlijke verjonging niet in voldoende mate te verwachten is i.v.m. beperkte beschikbaarheid van zaadbronnen en sterke onkruiddruk, zal de oppervlakte waar de essen zijn gekapt opnieuw worden ingeplant met boomsoorten als beuk, esdoorn, linde en zoete kers.

Werkblok 3 – Vredepolder, Zuidpolder en Spuiveld-Ziedewijdseland en Kleine Veld

In dit werkblok is es de voornaamste hoofdboomsoort met 25%. Deze opstanden zijn matig tot zwaar aangetast door essentaksterfte. Andere belangrijke boomsoorten zijn wilg (18%), veldesdoorn (14%) en populier (12%). Ruim 70% van de populieren en wilgen zijn dikker dan 50 cm en beginnen aan het einde van de omloop te komen. Een groot deel van de overige bosvakken is toe aan dunning. Het advies is in de komende werkgang de essenopstanden grotendeels te kappen en in te planten met soorten als eik, iep, beuk, linde, zoete kers en haagbeuk. De beplanting in de Zuidpolder is nog dusdanig jong dat er deze beheerperiode geen grootschalig onderhoud nodig is.

Werkblok 4 – Johannapolder en Rhoonse Grienden

De Johannapolder heeft een aandeel hoofdboomsoort es van 40%, die matig tot zwaar is aangetast door essentaksterfte. Snelgroeiende soorten als wilg, abeel en zwarte populier vormen het grootste deel van de rest van het bos. Momenteel wordt er in dit gebied gewerkt aan een kwaliteitsimpuls. Vanwege de mate van aantasting van de essenopstanden door essentaksterfte is het advies hier actief in te gaan grijpen. Er wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de huidige kwaliteitsimpuls in de Johannapolder. De beheerwerkzaamheden zullen dan beperkt kunnen zijn als dit werkblok aan de beurt is over drie jaar.

De Rhoonse Grienden zijn zoetwatergetijdengrienden van internationaal belang. De grienden zijn aangewezen als beschermd natuurgebied in het kader van de Europese Natura-2000-wetgeving. Deze grienden worden voor een groot deel nog via een 2-3 jarig cultuurhistorisch hakhoutbeheer beheerd. Natura2000 doelstellingen zijn hier leidend. Sommige grienden in het beheerplan Deltawateren worden actief beheerd als hakgrienden, waaronder de Rhoonse Grienden. Omdat dit beheer gericht is op het behouden van oppervlak en kwaliteit, is de voortzetting hiervan voldoende voor het behalen van de doelstelling van het behouden van de 'vochtige alluviale bossen (zachtouthoutoibossen)'.

Werkblok 5 – Hoge Veld, Carnisse Grienden en Jan Gerritsepolder

Het Hoge Veld, gelegen tussen een golfbaan en de Carnisse Grienden, bestaat vrijwel volledig uit es, die grotendeels zwaar aangetast is door essentaksterfte. Het advies is dit grotendeels te kappen en opnieuw in te planten.

De Carnisse Grienden zijn doorgeschoten hakgrienden van wilg, waarvan het hakgriendbeheer is gestopt vanuit kostenooqpunt. Natura2000 doelstellingen zijn hier leidend. Sommige grienden in het beheerplan Deltawateren worden actief beheerd als hakgrienden, waaronder de Rhoonse Grienden. De Carnisse Grienden zijn grotendeels doorgeschoten. De ondergroei van de doorgeschoten grienden is vaak minder goed ontwikkeld dan de beheerde grienden. Voorlopig wordt het huidige beheer gehandhaafd en gemonitord volgens de afspraken die recent zijn gemaakt met de provincie Zuid-Holland als bevoegd gezag t.a.v. Natura2000.

De Jan Gerritsepolder bestaat uit de Oude Maasheuvel met een beperkte oppervlakte zeer jong bos en struweel. Voor het behoud van de zichtlijnen van de heuvel en het open karakter is het advies de beplanting te beheren als hakhout en niet als opgaand bos.

Werkblok 6 – Polder Buitenland, Veerplaat en De Hooge Nesse

De Hooge Nesse bestaat voor het grootste deel uit jonge wilgenopstanden, meest monoculturen. Polder Buitenland heeft een vrij groot deel van de opstanden als hoofdboomsoort es. Deze zijn algemeen zwaar aangetast door essentaksterfte. Deze twee gebieden liggen enigszins geïsoleerd, maar er is de potentie om deze gebieden samen met het Waalbos en de Devel uit laten groeien tot een aangesloten groen gebied. Het grootste deel van het bos is nog erg jong. Voorlopig is er dan ook geen noodzaak voor dunningen. De essenopstanden (18% van de totale oppervlakte) geven echter reden tot zorg vanwege aantasting door essentaksterfte. Het advies is deze opstanden, ondanks de beperkte leeftijd, op korte termijn te verjongen. Als dit werkblok over zes jaar aan de beurt is, zal er waarschijnlijk gedund moeten worden in de wilgen. Punt van aandacht en zorg is de recent aangeplante boomweide van de Veerplaat. Hier staan de bomen op slechte grond met waarschijnlijk een te grote bodemverdichting, die in de winter te veel vocht vasthoudt en in de zomer waarschijnlijk teveel uitdroogt.

